Archetype

Γεώργιος Κανδύλης

Ηρώ Καραβία - 14/05/2025

Η συλλογική κατοικία, το έπιπλο και το βίωμα

Εικόνα Εξωφύλλου: Sémiramis Buildings, Casablanca, Morocco, 1951

Ο **Γεώργιος Κανδύλης** μπορεί να υπάρχει στη θύμησή μας ως ιδρυτής του *Team X*, συνεργάτης του *Le Corbusier* και μαθητής του *Πικιώνη* κ.α., η διαδρομή του όμως ήταν μεγάλη και καθ' όλα δύσκολη.

Γεννιέται το 1911 στο Μπακού της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, πρωτεύουσα του σημερινού Αζερμπαϊτζάν. Ο πατέρας του ήταν ποντιακής καταγωγής από την Τραπεζούντα και η μητέρα του από τη Χίο. Σαν παιδί έζησε την Οκτωβριανή Επανάσταση, γεγονός που σημάδεψε τον ίδιο και την οικογένειά του, αφού ο πατέρας του φυλακίστηκε, η μητέρα του αρρώστησε βαριά και ο μικρός αδερφός του πέθανε. Σε εφηβική ηλικία έρχεται στην Ελλάδα με την οικογένειά του, όπου μαθαίνει την ελληνική γλώσσα και παίρνει την ελληνική υπηκοότητα. Συνεχίζει τις σπουδές του στη Αθήνα και φοιτά στην Αρχιτεκτονική Σχολή του ΕΜΠ. Κατά τη φοίτησή του, το ενδιαφέρον του για την αρχιτεκτονική, τη συλλογικότητα και τη συμβολή της αρχιτεκτονικής

επιστήμης στον κοινό βίο αναπτύσσεται, βλέποντας την ιστορία να γράφεται μπροστά του, με την *4η CIAM* (4ο Παγκόσμιο Συνέδριο Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής) να λαμβάνει τέλος και τη «*Χάρτα των Αθηνών*» που πραγματοποιήθηκε στον χώρο του Πολυτεχνείου. Αυτά τα γεγονότα αποτέλεσαν ιστορία για το αρχιτεκτονικό γίγνεσθαι και καθόρισαν για πάντα την ιστορία. Η εμπειρία του όμως διακόπτεται βίαια, καθώς το 1940 αναγκάζεται να βιώσει για άλλη μια φορά τη φρίκη του Πολέμου.

Unité d'Habitation, France

Με τη λήξη του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου, ο Γεώργιος Κανδύλης μετακομίζει στο Παρίσι με υποτροφία της γαλλικής κυβέρνησης και σύντομα πιάνει δουλειά στο γραφείο του Le Corbusier. Από εκεί και μετά ξεκινά μια σειρά από μεγάλα έργα, διακρίσεις και συνεργασίες. Συμμετέχει στον σχεδιασμό του **Unité d’Habitation** στη Μασσαλία, με βασικό σχεδιαστή τον Le Corbusier. Το Unité d’Habitation είναι ένα μοντέλο κατακόρυφης κατοίκησης που αφορά οικογένειες. Ολοκληρώθηκε το 1947, μετά τη λήξη του Πολέμου και τον βομβαρδισμό της Γαλλίας.

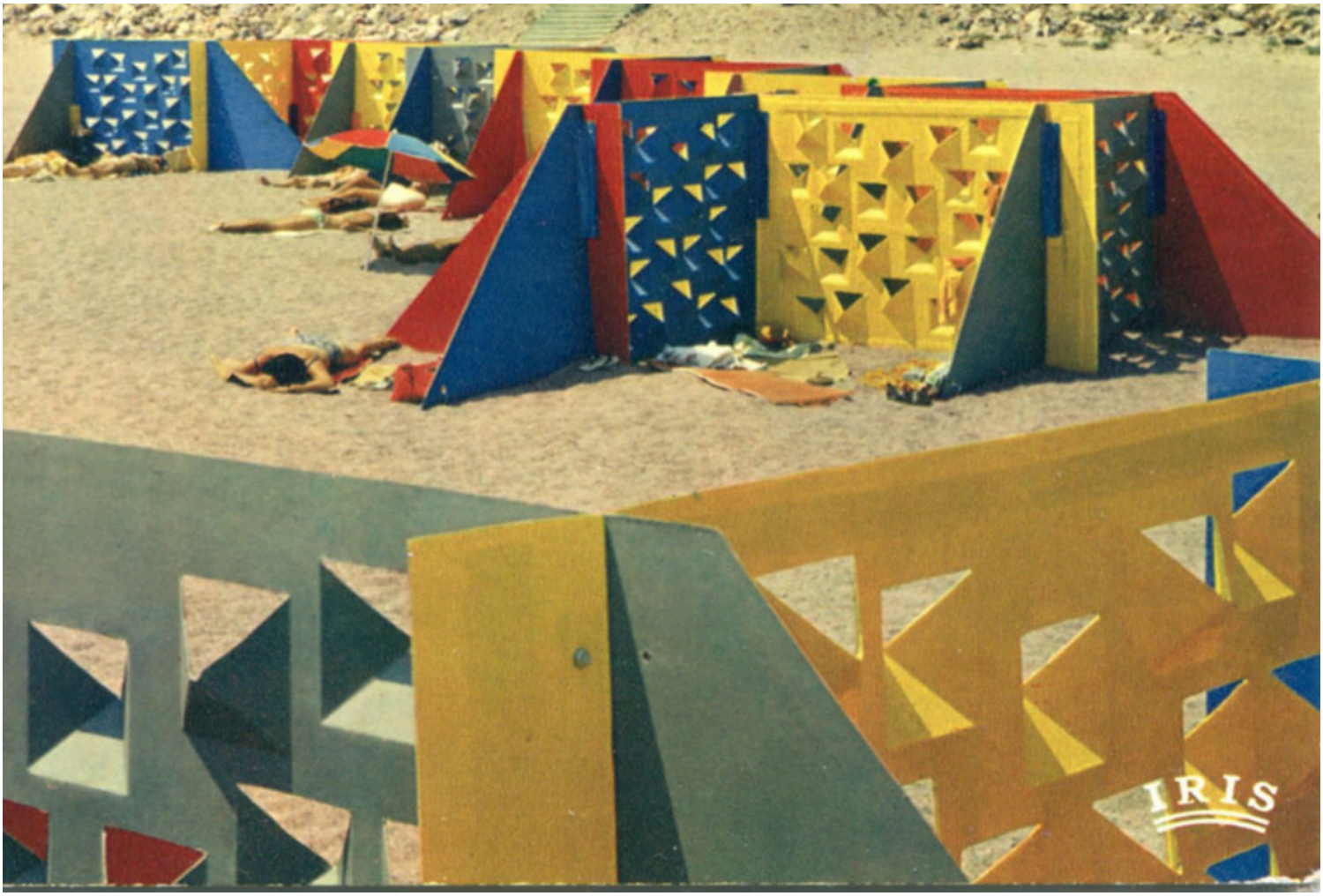

Candilis Windbreakers,1973, France

Το χρώμα και η συλλογικότητα ίσως είναι δύο στοιχεία που χαρακτηρίζουν το έργο του. Επηρεασμένα από τη ζωή του στη Γαλλία και τους δασκάλους του στην Ελλάδα, τα χρώματα είναι συγκεκριμένα: μπλε, κίτρινο, κόκκινο χωρίς προσμίξεις, επιφάνειες που δημιουργούν χώρους και τοποθετούνται βάσει προσανατολισμού και δημόσια χρήση. Το 1973 δημιουργεί μια σειρά από πολύχρωμους ανεμοφράκτες στα παράλια της Γαλλίας στη Μεσόγειο.

Sémiramis Buildings, Casablanca, Morocco, 1951

Το 1951, ο Κανδύλης δημιουργεί δύο από τα μεγαλύτερα έργα της καριέρας του. Έχοντας πάντα την ανάγκη να συνεχίσει να σχεδιάζει συλλογικά, επισκέπτεται, με μία ομάδα αρχιτεκτόνων, την Καζαμπλάνκα του Μαρόκο και χτίζουν τις συλλογικές κατοικίες **Sémiramis** και **Nids d'abeille**. Ο σκοπός των συλλογικών κατοικιών ήταν να λύσουν το πρόβλημα στέγασης που βίωνε η πόλη και, ενώ είχαν ιδιαίτερα καινοτόμο σχεδιασμό, δεν αποτέλεσαν δύο επιτυχημένες πρωτοβουλίες. Το Δυτικό μοντέλο συλλογικής κατοίκησης ήταν μια πολύ ακριβή λύση για τους μετανάστες που κατέφθαναν στην πόλη. Η πόλη συνέχισε να σχηματίζεται άναρχα, με τους κατοίκους να φτιάχνουν τα δικά τους μοντέλα κατοίκησης.

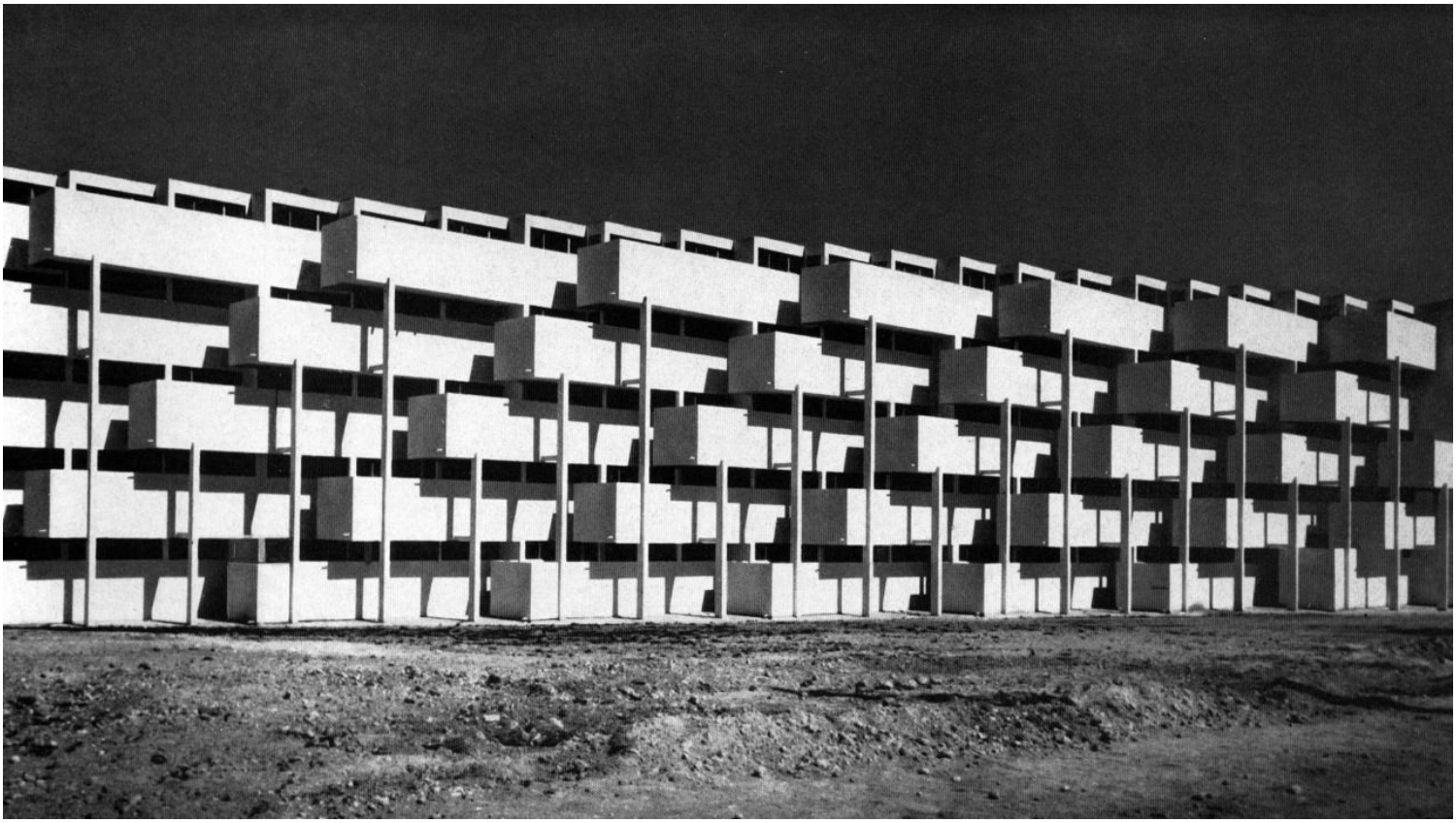

The Nid d'Abeille or Honeycombs, Casablanca, Morocco | Social housing complex designed by Georges Candillis, Shadrach Woods and Alexis Josic, 1951

Το 1965, επιλέγεται από τους φοιτητές της Ανωτάτης Εθνικής Σχολής Καλών Τεχνών των Παρισίων και διορίζεται καθηγητής στη σχολή τους, στην οποία συνέχισε να διδάσκει και μετά τα γεγονότα του Μάη του 1968, ενώ οι υπόλοιποι καθηγητές διώχθηκαν. Ήταν ο πρώτος καθηγητής μη Έλληνας και ο μόνος που δεν έχει αποφοιτήσει από την εν λόγω σχολή. Παράλληλα, δίνει διαλέξεις και σε άλλα πανεπιστήμια της Γαλλίας και της Ευρώπης. Το έργο του είναι μακροσκελές, ίδρυσε ένα από τα μεγαλύτερα γραφεία, τον αφορούσε η συλλογική κατοικία και η διδαχή. Έζησε μία έντονη και δύσκολη ζωή και ενδεχομένως οι ανάγκες του τότε να μεταφράστηκαν στο έργο του.

Δείτε επίσης:

Αλέξανδρος Τομπάζης: Μετατρέποντας τους περιορισμούς σε κινητήριο μοχλό

Javier Mariscal: Μια τέχνη «πανταχού παρούσα»